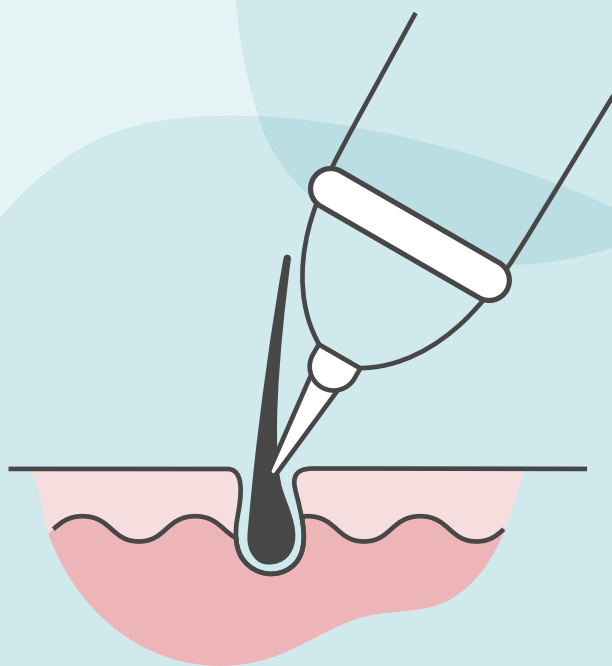

Protocol

Elektrisch ontharen

Uitgave van de Algemene Nederlandse
Brancheorganisatie Schoonheidsverzorging (ANBOS),

Woerden, juli 2024.

INHOUD

Inleiding	4
1. Begripsomschrijving	6
2. Algemene richtlijnen inrichting en apparatuur	7
2.1 Inrichting	7
2.2 Ontharingsapparatuur en materiaal	7
3. Richtlijnen hygiëne, gedragsregels	9
3.1 Persoonlijke hygiëne en hygiënische werkwijze	9
3.2 Gedragsregels	9
3.3 Pijnstilling	10
3.4 Contra-indicaties	11
4. Werkwijze voor, tijdens en na de behandeling	13
4.1 Algemene aandachtspunten voor elektrisch ontharen	13
4.2 Behandelprotocol	14
4.3 Nazorgadviezen	14
4.4 Ongewenste huidreacties	15
5. Wetgeving	16
Bijbehorend document	17

INLEIDING

Bij ANBOS is kwaliteit belangrijk. Daarom ontwikkelt ANBOS protocollen (voorheen richtsnoeren genoemd) om bij te dragen aan de kwaliteit en kennis binnen de schoonheidsverzorging.

ANBOS heeft nu de voorkeur voor de term protocollen. Protocollen is een term die ook elders in de zorg gebruikelijk is.

PROTOCOL 'ELEKTRISCH ONTHAREN'

In dit ANBOS-protocol "Elektrisch ontharen" hebben we informatie over vakinhoud, veiligheid, hygiëne en arbeidsomstandigheden voor je verzameld.

Dit protocol is ter vervanging de eerdere versie van het richtsnoer 'Elektrisch ontharen'. Het is up-to-date gemaakt op basis van ontwikkelingen en veranderingen in wet- en regelgeving. Ook hebben we onderdelen bijgewerkt en aangevuld om het begrijpelijker en praktischer te maken voor onze leden.

Het bijbehorende document van dit protocol is te downloaden op [onze website](#). Voor de leesbaarheid hebben we gekozen voor vrouwelijke voornaamwoorden. Je kunt overal waar zij/haar staat, ook hij/zijn of hen/die lezen.

AANBEVELING

In het ANBOS-protocol 'Elektrisch ontharen' staan alle aandachtspunten voor schoonheidsspecialisten die elektrisch ontharen uitvoeren. Voor dit protocol bestaat geen wettelijk kader. Het is niet wettelijk verplicht om een diploma te behalen voor elektrisch ontharen. Dit betekent dat iedereen elektrisch ontharen mag toepassen. Op grond van de Wet Kwaliteit Klachten en Geschillen Zorg ben je echter wel verplicht om goede zorg te verlenen. Dat kan je volgens ANBOS alleen doen met een goede opleiding.

Een opleiding van een leverancier van de apparatuur is meestal beperkt tot instructies over het gebruik van de apparatuur en dit vindt ANBOS niet voldoende. Bij ondeskundig gebruik van apparatuur voor elektrisch ontharen kan namelijk letsel ontstaan. Daarnaast vinden wij het belangrijk om de kwaliteit van het vak hoog te houden.

ANBOS verwacht daarom:

- Dat elektrisch ontharen alleen worden uitgevoerd door leden die het door ANBOS erkende diploma 'elektrisch ontharen' hebben behaald en hun nascholing één keer per 3 jaar doen;
- Dat leden die elektrisch ontharen, handelen volgens dit protocol.

Lees ook het huishoudelijk reglement van ANBOS nog even door. Hierin staat dat een lid geschorst kan worden als zij twee keer voor eenzelfde soort geval door de geschilleninstantie in het ongelijk wordt gesteld. Als dat gebeurt, mag je niet meer werken! In sommige gevallen kan een lid zelfs al geschorst worden nadat zij één keer door de geschilleninstantie in het ongelijk wordt gesteld. Als een lid schade toebrengt aan een klant (bijvoorbeeld door verkeerd gebruik van ontharings-apparatuur of het verkeerd uitvoeren van behandelmethodes) en het lid heeft niet de door ANBOS erkende diploma's, kan dit meewegen in de beslissing tot een eventuele schorsing.

Stel dat een klant bij de geschilleninstantie een klacht indient over een specialis-tische behandeling en in het gelijk gesteld wordt. Als jij dan als ANBOS-lid niet de door ANBOS erkende diploma's hebt, sta jij zwakker en kan ANBOS of de geschillen-instantie je een rekening sturen voor de kosten van de klachtafhandeling.

1. BEGRIPSOMSCHRIJVING

Elektrisch ontharen is een definitieve methode om terminale haren in het gelaat- hals te verwijderen. Er wordt bij elektrisch ontharen gebruik gemaakt van een dun naaldje, die evenwijdig aan de haar, in de follikel wordt gebracht. Door middel van stroom worden de kiemcellen in de follikel (haarzakje) vernietigd. Hierdoor kunnen geen voedingsstoffen meer via het bloed de haar in het haarzakje bereiken en stopt de groei. Bij elektrisch ontharen worden de haren één voor één behandeld.

Elektrisch ontharen kan met twee verschillende methodes:

1. Diathermie
2. Blend Methode

DIATHERMIE

Bij Diathermie wordt gebruikt gemaakt van wisselstroom. Door wisselstroom (H.F.) ontstaat warmte aan het eind van de naald. Daardoor stollen de eiwitten in het weefsel.

BLENDMETHODE

De blendmethode werkt met een combinatie van gelijkstroom en wisselstroom, thermolyse en elektrolyse. Bij de blendmethode wordt de thermolyse (warmte) gebruikt om de loogvorming te versnellen. Loogvorming zorgt voor vernietiging van de kiemcellen in het haarzakje. De hele follikel vult zich met loog. Zo wordt nagroei van de haar voorkomen.

Beide behandelingen zijn niet pijnloos. Goede voorlichting, risicobespreking, voor- en nazorg is dan ook van groot belang.

2. ALGEMENE RICHTLIJNEN INRICHTING EN APPARATUUR

Om te zorgen dat je behandeling altijd zo hygiënisch en veilig mogelijk uitgevoerd kan worden, is het belangrijk dat de behandelruimte op de juiste manier is ingericht. Daarnaast is het belangrijk dat je bij de aanschaf en onderhoud van ontharingsapparatuur op onderstaande zaken let.

2.1 Inrichting

In de behandelruimte moet je hygiënisch en verantwoord kunnen werken. Raadpleeg het [ANBOS-protocol HAM](#) voor een uitgebreid overzicht van de protocollen voor bouw en inrichting. Hierin staat beschreven hoe de werkruimte van schoonheidsspecialisten voor alle soorten behandelingen ingericht moet zijn.

2.2 Ontharingsapparatuur en materiaal aanpassen voor elektrisch ontharen

Voordat je apparatuur voor elektrisch ontharen koopt is het belangrijk om goed te vergelijken en onderzoeken. Zorg ervoor dat je de ontharingsapparatuur koopt bij een betrouwbare fabrikant of leverancier.

Let bijvoorbeeld op:

- **CE-keurmerk**

CE staat voor Conformité Européenne. Een product met CE-markering voldoet volgens de fabrikant aan alle EU-regelgeving. Denk aan veiligheid, gezondheid en milieubescherming.

- **De garantie- en servicevoorwaarden.**

Koop daar waar een goede service en ondersteuning zijn, mochten er problemen zijn met het apparaat. Ga ook na of je een onderhoudscontract kunt afsluiten. Laat de ontharingsapparatuur onderhouden door een gecertificeerd specialist die is opgeleid en aangewezen door de fabrikant.

- **Opleiding en training**

Volg naast de algemene opleidingen nascholing voor elektrisch ontharen een opleiding/training bij de fabrikant of leverancier van het apparaat, zodat je veilig en effectief met het apparaat kunt werken. Vraag hierbij ook of er hulp is bij klinische vragen.

- **Up to date**

Zorg ervoor dat je apparatuur up to date is. De ontwikkeling staat niet stil. Een computergestuurd apparaat is sneller en comfortabeler voor de klant.

3. RICHTLIJNEN HYGIËNE, GEDRAGSREGELS

3.1 Persoonlijke hygiëne en hygiënische werkwijze

Om besmetting met micro-organismen te voorkomen, is het bij alle behandelingen belangrijk om hygiënisch te werken. Je houdt ruimtes en materialen schoon en netjes en zorgt voor persoonlijke hygiëne. We hebben uitgebreide informatie over persoonlijke hygiëne en een hygiënische werkwijze voor je beschreven in het [ANBOS-protocol HAM](#).

3.2 Gedragsregels

Bij behandelingen met elektrisch ontharen gelden deze gedragsregels:

- Laat iedere klant een formulier voor informed consent ondertekenen (zie het voorbeeldformulier van informed consent [op de website van ANBOS](#)). Met dit formulier geven klanten aan dat zij geïnformeerd zijn en toestemming geven voor de behandeling.
- Bij de behandeling van minderjarige klanten moet eerst overlegd worden met de wettig vertegenwoordiger van de klant (bijvoorbeeld ouders of opvoeders). De vertegenwoordiger moet ook een handtekening zetten op het informed consent-formulier. Bij klanten die jonger zijn dan 16 jaar is dit verplicht, maar voor klanten jonger dan 18 jaar raden wij dit ook sterk aan.
- Voor meisjes geldt dat zij maandelijks moeten menstrueren voordat er kan worden behandeld. Vraag altijd naar een legitimatiebewijs als je twijfelt aan de leeftijd van een klant.
- Spreek goed met de klant door waarom die elektrisch ontharen wenst en geef aan hoe het behandeltraject eruit ziet. Geef de klant schriftelijk algemene informatie.

- Start de behandeling niet als een klant (nog) twijfelt. Geef klanten altijd de tijd om de beslissing over een behandeling weloverwogen te nemen.
- Als een klant het informed consent-formulier niet heeft ondertekend, voer je geen behandeling uit bij die klant.
- Geef de klant een kopie van het ingevulde en ondertekende informed consent formulier. Als behandelaar bewaar je ook een exemplaar hiervan, samen met het intakeformulier en het behandelverslag. Je bewaart deze documenten tot twee jaar na de laatste behandeling in je administratie.
- Als de behandelaar een werknemer is, is de werkgever of eigenaar verantwoordelijk voor het op de juiste manier bewaren van de formulieren. Bij de verwerking van persoonsgegevens moet de AVG worden gehanteerd. Lees het [ANBOS-protocol AVG](#) voor meer informatie over deze privacywet.
- Klanten die onder invloed zijn van alcohol of drugs, behandel je niet.
- De behandelaar heeft voldoende kennis van bedrijfshulpverlening om bij een calamiteit adequaat te kunnen optreden.

3.3 Pijnstilling

Over het algemeen is een behandeling voor de meeste klanten goed te verdragen. Daarom is pijnstilling meestal niet nodig tijdens een ontharingsbehandeling.

Als de klant om verdoving vraagt, is het heel belangrijk dat je rekening houdt met de onderstaande regels. Elektrisch ontharen is geen medische handeling, het toedienen van pijnstilling wel.

Voor de toepassing van pijnstilling gelden wettelijke eisen, namelijk:

- Behandelaars mogen geen verdovingsmiddelen importeren, hebben of bewaren ten behoeve van toepassing bij hun klanten.
- Als een klant ten behoeve van de behandeling lokale verdoving wil gebruiken, dan is dat alleen mogelijk als een arts het middel voorschrijft.
- De klant kan het middel zelf aanbrengen volgens de instructies van de arts. Verdovende middelen hebben over het algemeen een inwerktijd. Daarom moeten ze ruim voor de behandeling worden aangebracht. Wij willen met nadruk benoemen dat je als behandelaar niet bevoegd bent om pijnstilling aan te brengen bij de klant.
- Als de verdovende zelf nog op de huid zit, mag niet worden gestart met de behandeling. Verdovende crèmes geven extra risico's. Ze kunnen de huid bijvoorbeeld verweken, waardoor er een groter risico op complicaties is,

zoals brandwonden of blaren. Daarom is het verstandig om de klant te adviseren om, als het niet per se nodig is, geen gebruik te maken van verdovende middelen.

3.4 Contra-indicaties

Algemene stelregel is dat je werkt op een gezonde en intacte huid. Bij pigmentatie of huidafwijkingen in het te behandelen gebied werk je daaromheen. Werk nooit op de huidafwijking zelf.

We noemen hier contra-indicaties. Je kan elektrisch ontharen in deze gevallen niet uitvoeren. Bij sommige contra-indicaties geldt een uitzondering, namelijk wanneer een arts toestemming heeft gegeven om de behandeling onder bepaalde voorwaarden uit te voeren.

Er zijn twee lijsten ontwikkeld. Op de eerste lijst staan contra-indicaties die gerelateerd zijn aan het te behandelen gebied. Dit houdt in dat het alleen contra-indicaties zijn als deze in het te behandelen gebied aanwezig zijn. Op de tweede lijst staan algemene contra-indicaties.

Contra-indicaties gerelateerd aan het te behandelen gebied:

- Beschadigde huid door bijvoorbeeld:
  - Actieve dermatosen zoals psoriasis en eczeem
  - Actieve huidontstekingen
  - Verbrandingen of zonnebrand
  - Schilferende huidaandoeningen
- Keloïdvorming bij wondjes
- Hyperpigmentatie (bijvoorbeeld naevus pigmentosus)
- Tierfellnaevus
- Spraytan of producten voor zelfbruining als dit nog zichtbaar is
- Spataders/varices
- Na harsen en epileren
- Siliconen en permanente fillers (tenzij er door een arts toestemming is gegeven)
- Zenuwpijn/neuralgie
- Andere behandelingen, zoals het gebruik van actieve producten (bijvoorbeeld peelings, microneedling, microdermabrasie, vitamine a, retinol)

Algemene contra-indicaties voor elektrisch ontharen :

- Auto-immuunziekten (bijvoorbeeld vitiligo, lichen planus, lupus en porfyrie) vanwege het Köbner-fenomeen dat hierbij kan optreden
- Kanker/tumoren (tenzij er door een arts toestemming is gegeven dat elektrisch ontharen (onder bepaalde voorwaarden) mag worden uitgevoerd)
- Koorts
- Diabetes mellitus in verband met slechte wondgenezing en het daarmee verhoogde risico op infecties, (tenzij er door een arts toestemming is gegeven dat elektrisch ontharen (onder bepaalde voorwaarden) mag worden uitgevoerd).
- Borstvoeding
- Bloederziekte/hemofilie
- Alleen bij de blendtechniek:
  - Pacemaker of inwendige defibrillator
  - Metalen prothesen
  - Zwangerschap

Bovengenoemde contra-indicaties zijn een opsomming van de meest belangrijke op het moment van het opstellen van dit protocol. Deze lijst is nooit helemaal compleet. Vraag daarom tijdens de intake goed door bij de klant. Denk zelf kritisch na en vraag advies als je twijfelt. Lees de door de fabrikant of leverancier aangegeven toepassing van het apparaat. De juiste toepassing van het apparaat kan bijvoorbeeld per type huid of toepassingsgebied verschillen.

4. WERKWIJZE VOOR, TIJDENS EN NA DE BEHANDELING

De wijze waarop je voor, tijdens en elektrisch ontharen werkt is heel belangrijk voor een veilig en goed resultaat. In dit hoofdstuk wordt dit uitgewerkt. Wij adviseren om deze werkwijze als een vast protocol te doorlopen bij alle behandelingen. Hieronder beschrijven we eerst wat algemene aandachtspunten, daarna volgt het protocol.

4.1 Algemene aandachtspunten voor elektrisch ontharen

- Houd met elke nieuwe klant of voor elk nieuw behandeltraject een intake-gesprek.
- Neem samen met de klant het informed consent-formulier door en controleer of de klant alle informatie goed heeft begrepen.
- Begin nooit met een behandeling als het informed consent-formulier niet is ondertekend.
- Maak regelmatig foto's van de haargroei om het resultaat meetbaar te maken.
- Noteer de werkwijze in het behandelplan. Daar zet je ook de instelling van het apparaat bij. Blijf deze controleren en stel waar nodig bij.
- Als de klant voor een tweede of volgende behandeling komt, vraag dan of er veranderingen zijn opgetreden (in bijvoorbeeld zongedrag/gebruik zelfbruiners, medicijnen of zwangerschap) die belangrijk zijn voor de behandeling en die eventueel een contra-indicatie kunnen zijn.
- Werk alleen op intacte huid.

4.2 Behandelprotocol

Werkwijze:

- Reinig de handen grondig met water en vloeibare zeep en droog de handen af met wegwerphanddoekjes of desinfecteer de handen met handalcohol.
- Desinfecteer met alcohol de naaldelectrode en pincet. Lees voor specificaties van alcohol het [ANBOS-protocol HAM](#).
- Leg alle materialen die je nodig hebt klaar binnen handbereik, inclusief het intakeformulier en het behandelplan.
- Laat de klant plaatsnemen op de behandelstoel.
- Controleer de instellingen van de ontharingsapparatuur.
- Controleer of de huid van het te behandelen gebied intact is. Als dit niet zo is, voer de behandeling dan niet uit.
- Verwijder, als de klant een verdovend middel heeft gebruikt, het middel zorgvuldig met een tissue.
- Reinig de huid met een lotion.
- Begin met de behandeling. Werk rustig en geconcentreerd.
- Behandel de huid met een kalmerende lotion
- Rond de behandeling zorgvuldig af.

4.3 Nazorgadviezen

Geef schriftelijke adviezen aan de klant mee over wat de klant moet doen na de behandeling.

Het is belangrijk dat de instructies heel precies door de klant worden opgevolgd:

- Niet met de vingers aan het behandelde gebied zitten;
- 24 uur warmte vermijden zoals hete douche en sauna;
- Zonnebescherming gebruiken;
- De behandelde huid niet bedekken met vette crèmes.

4.4 Ongewenste huidreacties

Als de klant jou vertelt over een ongewenste huidreactie, vraag dan of ze langs kan komen of vraag om fotomateriaal. Als het een normale reactie is na de behandeling kan je de klant geruststellen en eventueel advies geven. Als het een ongewenste huidreactie is, of als je twijfelt, verwijs je de klant altijd door naar een huisarts. Jij mag als behandelaar beslist geen complicaties diagnosticeren of zelf gaan handelen. Je verwijst dan altijd door naar een arts. Elektrisch ontharen is geen medische handeling. Het handelen bij mogelijke complicaties tijdens of na het behandelen is dat wel. Geef zorgvuldige nazorg en zorg voor een oplossing als jij (de behandelaar) ziek of met vakantie bent. Zorg voor vervanging zodat de klant altijd een aanspreekpunt heeft mocht er iets aan de hand zijn.

ALLERGIEËN

Een allergie manifesteert zich vaak niet de eerste keer dat iemand in aanraking komt met een bepaalde stof. Pas na meerdere malen in contact te zijn geweest met een bepaalde stof kan iemand een allergische reactie krijgen. Het is dus niet zo dat iemand die nog nooit een allergische reactie heeft gehad, risicoloos behandeld kan worden. Dat is ook de reden dat vóór de behandeling een informed consent formulier moet zijn ingevuld waarin onder andere wordt gevraagd of de klant bekend is met mogelijke allergieën en allergische reacties. Handel bij een allergie of allergische reactie altijd zorgvuldig. Neem de klant serieus en bel, als het ernstig is, 112.

5. WETGEVING

Als schoonheidsspecialist moet je voldoen aan de wet. We zetten hieronder de belangrijkste wetgeving in voor je op een rijtje.

- **Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg (Wkkgz)**

Sinds januari 2016 geldt de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg. Deze wet zorgt dat klanten kunnen vertrouwen op goede zorg en een goede, snelle en laagdrempelige afhandeling van klachten en geschillen. Wanneer je elektrisch ontharen uitvoert val je onder deze wet. Lees in het [ANBOS protocollen Wkkgz](#) waar je allemaal aan moet voldoen.

- **Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)**

Wanneer je elektrisch ontharen uitvoert, leg je informatie vast in klanten-dossiers. Ook maak je voor en na behandelingen (waarschijnlijk) foto's om het resultaat van de behandeling te meten. Dit betekent dat je te maken hebt met persoonsgegevens. Daarmee moet je zorgvuldig omgaan door de regels van de AVG te volgen. Bekijk het [ANBOS protocol AVG](#) voor informatie over de AVG.

- **Arbeidsomstandighedenwet (Arbowet)**

Als je werknemers hebt, ben je verplicht hen in een veilige en gezonde werkomgeving te laten werken. Voor het inrichten van die werkplek bestaan eisen waar jij aan moet voldoen. Specifieke zaken waar je in verband met elektrisch ontharen op moet letten voor een veilige en gezonde werkomgeving, vind je in eerdere delen van dit protocol. Bekijk het [ANBOS protocol HAM](#) voor meer informatie over een veilige en gezonde werkomgeving.

BIJBEHOREND DOCUMENT

ANBOS heeft bij dit protocol informatie voor de klant gemaakt. Dit document kun je downloaden van [onze website](#).

Colofon

Tekst ANBOS

Eindredactie ANBOS

Disclaimer

Ondanks alle zorg die is besteed aan de samenstelling van dit protocol, aanvaardt ANBOS geen enkele aansprakelijkheid voor directe of indirecte schade, van welke aard dan ook, die het gevolg is of zou kunnen zijn van een mogelijke onvolkomenheid of fout in de inhoud van dit protocol of het gebruik van de daarin vermelde informatie. Aan de inhoud van dit protocol kunnen geen rechten worden ontleend. © 2024